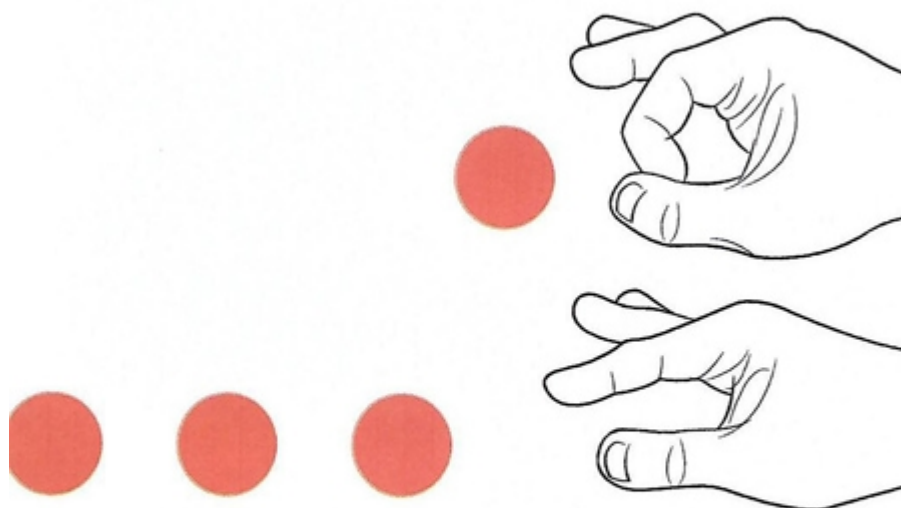

PAMIĘTNIK SZTUK PIĘKNYCH / FINE ARTS DIARY Nr 11

PAMIĘTNIK SZTUK PIĘKNYCH
FINE ARTS DIARY

SZTUKA POLSKA NA ZIEMIACH ZACHODNICH
I PÓŁNOCNYCH W LATACH 1945–1981

POLISH ART IN THE WESTERN AND NORTHERN
TERRITORIES FROM 1945 TO 1981

Nowa seria/New series

Nr/No. 11 2016

POLSKI INSTYTUT STUDIÓW NAD SZTUKĄ ŚWIATA
POLISH INSTITUTE OF WORLD ART STUDIES
WYDAWNICTWO TAKO
TAKO PUBLISHING HOUSE

Nr / No. 11: Sztuka polska na Ziemiach Zachodnich i Północnych w latach 1945-1981 / Polish art in the Western and Northern territories from 1945 to 1981, Redakcja / Edited by ANNA MARKOWSKA, ZOFIA REZNIK

Spis treści / Contents: *Wstęp* / Introduction; ANNA MARKOWSKA, ZOFIA REZNIK, *Czy nowa historia sztuki „Ziem Odzyskanych” jest nam potrzebna?* / Is the new art history of the “Regained Territories” really needed?; **Część I** / Part I: **Rekultywacje: scalanie pokawałkowanego** / Recultivations: merging shattered: SZYMON PIOTR KUBIAK, *Organizmy pionierskie. Kultura wizualna Szczecina w pierwszych latach po II wojnie światowej* / Pioneering organisms. The visual culture of Szczecin in the first years after World Word II; BARBARA OCHENDOWSKA-GRZELAK *„Ożywił się i zaludnił odtąd kościół i nabrał wyglądu katolickiego”. Ewangelickie kościoły Szczecina Adolfa Thesmachera (1880–1948) i ich adaptacja do wymogów kultu katolickiego* / “And from then on the church was revived and adopted a Catholic appearance”. Adolf Thesmacher’s (1880–1948)

evangelic churches in Szczecin and their adaptation to the requirements of Catholic worship; MAGDALENA HOWORUS-CZAJKA, *Mitologia piastowska – forma, funkcja, kontekst w pomnikach okresu PRL na Ziemiach Odzyskanych* / Mythology of the Piast dynasty - form, function and context in the monuments of Polish People's Republic in the "Recovered Territories"; JOANNA FILIPCZYK, *Bez oparcia o dawne tradycje... Wystawa Plastyki Ziem Nadodrzańskich* / Without any recourse to past traditions... The Fine Arts Exhibitions of the Odra Lands; DOROTA JANISIO-PAWŁOWSKA, *Rozwój architektury sakralnej na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–1981, na przykładzie archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej* / Development of church architecture in Western Pomerania in the years 1945–1981, based on the example of the Archdiocese of Szczecin-Kamień; MAGDALENA ZIĘBA, *Sztuka jako narzędzie propagandy? Biennale i sympozja na tzw. Ziemiach Odzyskanych* / Art as a propaganda tool? Arts biennials and symposia in the so called Recovered Territories; **Część II / Part II: W zawieszeniu: trauma, żałoba, trwanie** / Suspension: trauma, mourning, persistence: KAROLINA TOMCZAK, *Pomnik Czynu Powstańczego Xawerego Dunikowskiego z lat 1946–1955 - artystyczna interpretacja historii Ziem Zachodnich wobec komunistycznej władzy* / Xawery Dunikowski's Insurgent Monument from the years 1946–1955 - an artistic interpretation of the history of Western Territories in the face of Communist rule; TOMASZ MIKOŁAJCZAK, *Wrocławskie wnętrza Władysława Winczego* / Wrocław's interiors by Władysław Wincze; ROMAN LEWANDOWSKI, *„W Polsce Ludowej, o którą walczyłem, przeżyłem piekło”. Szkic o współzałożycielu Grupy Krakowskiej, Bolesławie Stawińskim* / "I went through hell in the People's Republic of Poland I had fought for." An essay on Bolesław Stawiński, a co-founder of the Grupa Krakowska [Krakow Group]; BARBARA BAWOROWSKA, *Cwenarski, Rosołowicz. Bardzo wrocławska historia windowania sztuki wzwyż* / Cwenarski, Rosołowicz. Wrocław's very unique history of hoisting art up; ELŻBIETA KAL, *Od dialogu do powtórzenia. Malarze szkoły sopockiej u źródeł swoich obrazów* / From dialogue to repetition. 'Sopot School' painters at the sources of their paintings; **Część III / Part III: Polityka uważności: gubienie niedocenionego i odzyskiwanie zaprzepaszczonego stanu posiadania** / The politics of mindfulness: loss of the underestimated and recovering the lost ownership; MAŁGORZATA BUCHHOLZ-TODOROSKA, *Stary Sopot i nowi sopocianie. Przewartościowanie miasta i jego architektury po 1945* / The old Sopot and the new Sopotians. Re-validation of the city and its architecture after 1945; KAMILA STORZ, *Wartość wzorcotwórcza niemieckiego budownictwa wiejskiego na Warmii i Mazurach a lokalny regionalizm i jego idea* / Value of the German country house building in Warmia and Mazury as an architectural design model in regard to the local regionalism and its idea; DARIUSZ WĘDZINA, *Kierunek „awangarda” – koncepcje odbudowy miast historycznych po II wojnie światowej na Dolnym Śląsku. Casus Legnicy i Lwówka Śląskiego* / Direction: "avant-garde" - concepts of reconstruction of historical cities after the Second World War in Lower Silesia. The case of Legnica and Lwówek Śląski; ROMUALD KACZMAREK, *Metaloplastyka wernakularna na Dolnym Śląsku. Wstęp do problematyki* / Vernacular Metalwork in Lower Silesia: An outline of the subject area; ANNA MARKOWSKA, ZOFIA REZNIK, Karolina Tomczak, Joanna Wątroba, *Rzeczy kobiece. Mini-słownik sztuki wrocławskiej widzianej poprzez przedmioty* / Female things. A mini-dictionary of art in Wrocław seen through objects; **Część IV / Part IV: Pragmatyka i subwersja: nowa organizacja życia artystycznego i przechwytywanie spontanicznych wykwitów energii** / Pragmatism and subversion: a new organization of artistic life and capturing spontaneous bursts of energy; ALEKSANDRA SUMOROK, *Geografia a wnętrze socrealistyczne. Między obfitością a wykluczeniem* / The geography and interior design of social realism in Poland. Between abundance and exclusion; AGATA SZMITKOWSKA, *Architektura wybranych ośrodków wczasowych Pojezierza Mazurskiego w latach 1945–1980* / The architecture of selected holiday centres of Masurian Lakeland in the years 1945–1980; MAGDALENA GOŁACZYŃSKA, *Międzynarodowe Festiwale Teatru Otwartego. Wrocław jako forum dla Europy* / International Festivals of the Open Theatre. Wrocław as a forum for Europe; ANNA PIETRZAK, *Symposium – plener Szlak Kopernika* / Symposium-„plein-air" (outdoors) painting on Copernicus Trail; MAGDALENA WORŁOWSKA, *Sztuka zaangażowana ekologicznie na sympozjach i plenerach na Ziemiach Zachodnich i Północnych w latach 60. i 70. (Opolno, Osieki, Zielona Góra)* /

Ecologically-oriented art in Poland at symposia and open-air festivals in the Western and Northern Territories of Poland in the 60's and 70's (Opolno, Osieki, Zielona Góra); ANDRZEJ JAROSZ, *Nowa Ruda na kulturalnej mapie PRL-u / Nowa Ruda on a cultural map of the People's Republic of Poland*; **Część V / Part V: *Dramatis personae: zjawy z przeszłości, mistrzowie, działacze, nieprzystosowani*** / *Dramatis personae: ghosts from the past, masters, activists, unadapted*; EMILIA DZIEWIECKA, *Wędrujące pomniki. Przeniesienie trzech lwowskich monumentów do Wrocławia, Szczecina i Gdańska w latach 1956-1965 / Wandering monuments. Relocation of three statues from the city of Lwów to Wrocław, Szczecin and Gdańsk in the period 1956-1965*; DARIUSZ MATELSKI, *Działania prof. Karola Estreichera jr. dla kształcenia młodzieży we Wrocławiu w latach 1951-1961 i rewindykacji dziedzictwa kultury Ziemi Zachodnich i Północnych Polski / Efforts of prof. Karol Estreicher jr. to educate youth in Wrocław in the years 1951-1961 and to revindicate the cultural heritage of the Western and Northern Lands of Poland*; EWA GŁADKOWSKA, *Powojenne środowisko artystów plastyków Olsztyna. Między ludowością, socrealizmem a polską racją stanu / The post-war artistic circle in Olsztyn. Between folklore, social realism and Polish reason of state*; AGNIESZKA SZKOPEK, *„Nie jestem rzemieślnikiem, architektem, szewcem i ogrodnikiem” - Zdzisław Jurkiewicz w poszukiwaniu roli artysty / “I am not a craftsman, an architect, a shoemaker or a gardener” - Zdzisław Jurkiewicz in search of the artist's role*; JOANNA WĄTROBA, *Interpretacje kobiecości w twórczości trzech artystek wrocławskich / Interpretations of femininity in the works of three women artists from Wrocław*; ANNA ZELMAŃSKA-LIPNICKA, *Franciszek Duszeńko - uczeń Mariana Wnuka. Podmiotowość miejsc / Outlining the shape: Franciszek Duszeńko (1925-2008) - the student of Marian Wnuk*; LUCJAN HANAK, *Ignacy Bogdanowicz nowator - organizator i artysta / Ignacy Bogdanowicz — an innovator, a promotor and an artist.*

Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata, Wydawnictwo Tako, Warszawa-Toruń 2016

ISSN 1730-0215 (306 s.)